

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 294.

V Ljubljani, v ponedeljek 22. decembra 1884.

Letnik XII.

Slavnost na Velehradu.

Slovanu se nikedar in nikakor ne more očitati, da ne časti slavnih prednikov svojih. Kadarkoli je veljalo pokazati hvaležnost kakemu svojih dobrotnikov, kadarkoli se je mudila priložnost slavo slavnih mož osvetliti pred svetom in pokazati čast in mišljenje slovansko, je vsak Slovan se vspel v vsej svoji zavesti po konci ter storil svoje, da je rešil dobro ime svoje. Kdo bi se toraj li čudil, da Slovan ne pozablja največjih svojih dobrotnikov, ki sta mu prižgala luč sv. vere, ki sta ga otela iz pogubne teme poganstva. Znano je že, da so se naši bratje Čehi letos strnili v svoji katoliški in domoljubni zavesti, da vredno oslavlje prihodnje leto spomin teh sv. bratov. Zanimalo bode toraj marsikoga izvediti, kako se bode vršila ta slavnost, zato jim tukaj podajamo nekatere podrobnosti.

Dné 16. novembra je imelo katoliško politično društvo svoj običajni shod. Predsedoval je g. grof Karl Schönborn. Od kardinala nadškofa in kneza Schwarzenberg-a je došel velepastirski pozdrav. Na to je kanonik dr. Borový poročal o pripravah, ki so se do sedaj izvršile za slavnost Metodovo na Velehradu. Govoril je blizu tako-le:

„Dné 25. aprila se je v Pragi sestavil širji odbor, broječ 70 članov, ki si je dal nalogo, delati na dvojen način priprave k slavnosti sv. Metoda, ktera se bode, kakor je že znano, slavila l. 1885 na moravskem Velehradu; in sicer je bilo odboru najprej na tem, da bi se omogočila božja pota k grobu sv. Metoda, drugič pa, da bi ti, kateri z boleznijo, ali z drugimi važnimi vzroki, ne morejo vdeležiti se osobno božje poti Velehradske, vendar bili deležni duhovnih milosti in dobrih del, ktere bodo storili in dosegli oni, ki bodo osobno mogli potovati na Velehrad. Ta širji odbor volil je pa odbor ožji, broječ 26 udov, kateri se imajo posvetovati o bližnjih podrobnostih. In najprvo so sklenili, naj se izdá poziv na katolike česke in nemške k vdeležbi slavnosti Velehradski. Da se ta že maja letošnjega leta sklenjeni poziv do sedaj še ni izdal, ima svoje

važne razloge; najprej se mrtva poletenska doba ni spoznala za pripravno k tako važnemu in pomisleka vrednemu koraku in imelo se je za prav čakati, da cela zadeva postane bolj umestna in vsled bližnjega časa pomenljivejša. Drugi vzrok je bil, da je hotel ožji odbor čakati, da česko škofijstvo samo s svojim nadpastirskim glasom verne svojih škofij spodbode k slavljenji spomina aposteljnja sv. Metoda. Tretji vzrok je bil, da je kazalo, naj bi se brez porazumljenja z glavnim odborom slavnostnim moravskim nič ne storilo. Konec leta je pisal Praški odbor na Moravsko visokočast. gosp. kanoniku dr. Prochazki, kateri je odgovoril in naznanil nekatere veleznamenite podrobnosti, ki se tičejo slavnosti Velehradske. Celo leto 1885 bode jubelno leto, da-si bode slavnost sama trajala od februarja do praznika rožnega venca v oktobru. Velehrad bode v tem letu vedno pripravljen k sprejemu potnikov z vseh strani potujočih k grobu sv. Metoda. A vendar bode imela Velehradska slavnost posebno znamenitne čase in kviško se bode vspela v štirih slavnostnih tednih, izmed katerih se prvi prične 14. februarja, v dan smrti sv. Cirila, drugi v dan 6. aprila, na smrtni dan sv. Metoda, tretji 5. julija, v praznik obeh svetih aposteljnjev in slednjič četrti 15. avgusta, na praznik Vnebovzetja Marije Device, kateri je posvečena Velehradska cerkev, v kateri ležijo telo sv. Metoda. V teh tednih se bo razvrščevala vsa slavnost. — Moravski slavnostni odbor je tudi oskrbel, da se izdajo različna dela, primerna po naslovu in obsegu slavnosti Velehradski; tako je izdal že „Pripravná kniha slavnosti Velehradske“, koder se govori o pomenu sv. Metoda za Česko. Visokočast. gosp. kanonik izdá v kratkem sploh umevno pisan životopis sv. Metoda. Ravno tako se bo tudi skrbelo za koralno petje. Julija in avgusta bodo izvrševali to gojenci semenišča Olomuškega in Brnskega. — Tudi se gleda na to, da bi se pozvali umetniki k izgotavljenju podob in likov svetih aposteljnjev Cirila in Metoda.

Slavnostni odbor moravski, vzlasti skrbč zató, da bi se Velehradsko romanje označilo z verskim

značajem, briga se v prvi vrsti za duševni dobiček romarjev. Za celo leto 1885 bodo stalni spovedniki na Velehradu in za štiri osmine namerava odbor poprositi č. očete družbe Jezusove, redu Redemptoristov in Dominikancev, da bi poslali dvanajst spovednikov na Velehrad; za dve poletenski osmini pa ima v mislih odbor pozvati v. č. gg. škofo in cerkvene dostojnike, [da bi na Velehradu imeli slavnostno pontifikalno službo Božjo — A tudi za telesne potrebe se bode na Velehradu oskrbelo. Matica Velehradska je darovala že 5000 gold. za pripravo stanovanj in omizja večjemu številu romarjev in na vse strani se je gledalo, da bi se oskrbela tudi dostojna hrana. Odbor ima živo v spominu neblage skušnje iz leta 1863, ki so mu dober nauk, da se te nemile nerednosti ne bodo več ponavljale. Praškemu odboru se je dosedaj posrečilo od rediteljstva državne železnice doseči znižanje voznih cen do Velehrada, samo treba je, da se vdeleženci dostojno kot romarji dokažejo. Zarad tega se obrača Praški odbor na moravski slavnostni odbor, naj bi naznanil mér pota, po kateri bi se z najraznejših strani česke zemlje moglo priti v Velehrad? Samo treba je, da bi bilo vdeleževanje českih katolikov mnogobrojno, a nikakor ne, da bi se slavnost, kar se tiče Čehov, z jednim vlakom iz Prage skončala. Naša sveta dolžnost je, da bi od vseh strani na tisoče potovali na Velehrad, da bi dokazali, da se do sedaj še pretaka v naših žilah življenje versko in navdušenje za vero očetov naših. V vseh škofijah se pripravljajo, da bi se tudi iz koč siromaške mogli vdeležiti romanja na Velehrad. Kakor smo že rekli, bodo mnogi revni prisiljeni zarad revščine ostati doma, dasi bi se radi podali na božjo pot v Velehrad. Iz tega vzroka pošljejo v. č. gg. moravski škofje prošnjo svetemu očetu, da bi ne dovolili odpustkov samo za romarje Velehradske, marveč da bi bili teh dušnih milosti deležni tudi oni, ki svojo pobožnost opravljajo v Brnu, ali v Olomueu. Vsled tega misli se Praški odbor obrniti na v. č. gg. škofo česke, naj bi sv. Očeta poprosili, da bi bili tudi oni deležni vseh dušnih milosti, ki poromajo v

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ dodatek.

(Dalje.)

Spominjam se še, kolikokrat si lani, rekel bi, da nekako sitno popraševal me in pozvedoval, kaj sodim o nekem najnovejših pesnikov, kteremu se mora priznati velika pesniška nadarjenost, da, kateri se celó Preširnu dostojno dá primerjati. Kar te je najbolj v sodbi o tem pesniku motilo, pravil si mi, je ona tako čudna različenost, s katero so se njegove pesni od raznih strani ocenjale. In da to vprašanje še ožje omejim in določim, zdi se mi, da nisi toliko dvomil o jeziku in obliki pesnikovi, o tem da se ne dá veliko prepirati, ker gluh in top bi moral biti, komur tako lepoglasen in klasično olikan jezik ne ugaja; tudi vém, da si me s posebnim dopadenjem opozoril, kako nesrečno si je nekdo prizadeval grajati neke jezikovne in leposlovne oblike v onih pesnih; ne, ampak nekaj drugega je, kar te je posebno razburilo: zakaj so namreč hotli nekteri v omenjenih pesnih najti vpodobljene nazore, ki so bojda v na-

sprotji z verskimi resnicami in sicer nekako sorodni budaističnim, ali da govorim bolj moderno, pesimiističnim načelom novejšega panteizma, ali vsaj tako nekako veje iz njih nekaj onega novoslovenskega svetožalja, ktero prizadeva mladim pisateljem toliko britkih domišljenih in nedomišljenih nesreč; tako eni o našem pesniku, a drugi da niso ničesa mogli najti v teh pesmih, kar bi morali pesniku očitati, ti da mu brezpogojno čestitajo in o vsaki priložnosti brezmejno občudovanje javljajo. In celó v neki knjigi, ktero je dala tiskati katoliška družba, ktera, lahko rečemo, da vlada na Slovenskem vso nižo inteligencijo, beró se te-le besede o poezijah našega pesnika: Spodtakljive pesni ne nahajaš v tej knjigi nobene, dati jih smeš najbolj nedolžnemu dekletu v roke. Tako tedaj praviš — in jaz?

Moraš si domišljevati, predragi Mirko, da mi je težko o tej reči spregovoriti odločno besedo, ki bi bila tudi za tvoje mnenje o tem pesniku odločilna. Bojim se namreč nemilo soditi in preveč reči, ter tako žaliti onega, ki ga spoštujem in visoko cenim. Vendar pa menim, da ta boječnost bi bila vže malodušnost, ako bi mi vzela oni pogum, kterega mora vsakdo imeti, ki se upa v javnost borit za večno resnične nazore, kateri so podlaga znanosti in

umetnosti, kakor tudi нравstvenemu in družbinskemu redu. Sicer nam gré tū za pesni, kakoršne nahajamo tiskane v znani knjigi, ne pa za pesnika subjektivno mnenje; kako je on mislil in še misli o teh ali onih resnicah, o tem nam ni nič mar; to so skrivnosti njegovega srea; tudi se človek večkrat v besedi ali pismu nevedé drugače izrazi kakor v srei misli ali čuti; to je ona nedoslednost, ktero zakrivi človeška nepopolnost in slabost in ktera se več ali manj razodeva v vsakem tudi najznačajnišem možu. Potem pa še nekaj. Vsak pisatelj ali pesnik, kakor hitro s svojimi proizvodi stopi v javnost, mora že pripravljen biti ne le na pohvalo, ki ga zna doleteti, ampak tudi na pravično grajo, potrebno mu je vsaj toliko poguma in neobčutljivosti imeti, da zamore mirno vsprejeti pšice vsake opravčene kritike.

Zdaj pa? Najbolj kaže reč koj od začetka „acu tangere“. In tudi tebi vem, kaj ti je na jeziku:

Človeka — vstvariti nikar! Tū je vse ali nič. Kdorkoli ima kaj proti našemu pesniku, se bo gotovo najprej tū „spodtikal“, a iz tega si bo hotel še marsikaj drugega razlagati, kar bi bilo morda brez teh precej jasnih besed nejasno.

Človeka — vstvariti nikar! V teh besedah je

cerkev sv. Cirila in Metoda v Karolinu, ako iz vožnih vzrokov ne morejo potovati na Velehrad.

Drugi predlog Praškega odbora je ta-le: Kot je znano, sta prinesla sv. Ciril in Metod seboj ostanke sv. Klemenca, ktere sta na raznih mestih darovala in razdajala svetinje na čast sv. Klemenca. Teh svetin je cela vrsta, tako, da je po njih mogoče spaziti mér potovanja sv. apostolov slovanskih. Na Českem imamo podobnih svetinj sv. Klemenca osemnajst, n. pr. na Višehradu, v Bubnih, na Levem Hradei, v Litomišlju, Dobřenici, Prahni itd. K tem svetinjam ima pristop veliko število naroda českega. Praški odbor poprosi po posredovanji českih škofov sv. Očeta, naj bi vsi oni, ki leta 1885 obišejo ktero koli izmed teh osemnajst svetinj sv. Klemenca v smislu romanja Velehradskega bili deležni teh darov milosti Božje, kot bi osobno potovali na Velehrad.

Ta naméra je krasna in prepričani smo, da bode tudi v srcu vsakega katoliškega Slovenca izzvala občno navdušenje in mu vzrodila željo, da bi tudi on drugo leto se vdeležil te lepe slavnosti. Če so duhovniki naši že večkrat oskrbeli, da so Slovenci obiskali Rim ali sv. deželo, če se je letos že pripravljala pot v Prago, gledat česko gledišče, bi ne bilo tudi prihodnje leto umestno pri nas sestaviti odbora, ki bi skrbel, da bi tudi verni Slovenci romal na grob svojega apostelja? Misel je sprožena — na noge! Kakor že enkrat v tem listu omenjeno, se najbolj spodobi, da vzame „Katoliška družba“ v Ljubljani priprave za Velehradsko romanje in pa tudi drugačne poslavljenje svetih blagovestnikov v roke, kakor je storila njena sestra v Pragi! Če naša vneta „Katoliška družba“ stori potrebne korake ter stopi v dotiko z osrednjim odborom v Velehradu, bodo tudi pri nas tisti, ki ne bodo mogli osobno iti na Velehrad, deležni obilo duševnih milosti in odpustkov. Naj bila bi do tistega časa dodelana kapelica sv. Cirila in Metoda v novi cerkvi presv. Jezusovega Sreca, kako lepo priliko bi imeli Kranjci in tudi drugi Slovenci z malim trudom vdeležiti se romanja in duhovnih dobrot na Velehradu. —r.—

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. decembra.

Notranje dežele.

Radovedni smo, kaj bodo Dunajski liberalci na to rekli, ako se novica potrdi, ki se čuje, da si mislijo na Dunaji živeči Srbi vstanoviti lastno *srbsko šolo*, ki bo v zvezi s srbsko cerkvijo, ktero ob enem mislijo ondi napraviti. Denarja imajo do sedaj že 85.000 goldinarjev nabranega in ga še nabirajo. Nikakor nismo še pozabili, koliko je bilo vpitja, pisanja, letanja in dokazovanja nepostavnosti, kadar so Čehi jeli zidati lastno šolo. Da se bodo tudi tej srbski nameri Dunajski liberalci vpirali, je skoraj gotovo; da pa ne bodo nič dosegli, je ravno tako gotovo. Nikdo ne more narodu priznane vere braniti, ako si hoče s svojim denarjem vstanoviti izobraževališče, kakoršno se mu zdi ugodno in potrebno za njegove dušne in telesne potrebe. Pač pa ni nikakor lepo, ako se za kaj takega hoče tuj denar obrniti, kar se je ravno v Ljubljani zgoditi mislilo pri napravi nemške šole po kranjski hra-

nilnici. Ako se toraj na Dunaji tudi Srbom posreči, naprava lastne ljudske šole, kar ni dvoma, ojačali se bodo morda tudi Poljaki ondi živeči in svojo napravili, če tudi je teh v primeri z drugimi narodnostmi jako malo.

Čehi so jako zavozili, ko so se kar čez noč odpovedali slovanski vzajemnosti, vsaj kolikor se sme to iz Riegerjevega govora soditi, v katerem je Slovake *Madjarom* na milost in nemilost izročil, le da bi si madjarsko prijateljstvo pridobil. Za tako ceno bi se bila dobiti dala že reč kake večje vrednosti. Madjari Slovanom pod ogersko krono živečim ne bodo nikdar pravični, to nam dokazuje vsak korak, ki ga oni Slovanom nasproti storé. V najnovejšem času izšla je v Budapeštu brošurica „Naša družba in narodna naloga“; spisal jo je ravno tisti brezimni pisatelj, kakor je pred nekaj meseci na svitlo spravil „Timoleona“. Ondi se bere, da je panslavizem Madjarom in njihovi bodočnosti tako nevaren, kakor strup. Naloga vsakega Madjara mora biti na to delati, da se kalikor več, toliko bolje nemadjar-skih narodnosti pomadjarji, da se na ta način že onemogla kri azijska zopet okrepča. To pa ni še zadosti. Tudi z židi se mora tako popravljen in prenovljen madjarski rod vstopiti v jedno meščansko skupino, kajti židje so jako vstrajen narod, ki že tisoče in tisoče let živi in ga ni vgnati. Pri vsem se mora pa tudi, kakor bi drugače biti ne moglo, katoliško vero krepko — zatirati in brezverstvo na njenem mestu vpeljati. Na tej podlagi mislijo se Madjari rešiti in že na tem svetu zveličati. Če se pa v resnici tudi bodo, bode pa slovanski vek pokazal, kteremu je zarja po celem svetu napočila.

Omenili smo že na kratko brzozavnega sporočila, kako se je novi ogerski najvišji sodnik v deželi, tako zvani *Judex curiae baron Pavel Sennyey* izrazil pri slovesnem nastopu svojega novega dostojanstva, s kterim je po dolgi bolezni zopet stopil med politični svet. Baron Sennyey je najprvo omenjal velike kraljeve milosti, ki ga je poklicala na to častno mesto, potem pa svojega prednika. Nadalje pravi baron Sennyey, da se kljub visokega dostojanstva ni prav nič izneveril svojemu verskemu in političnemu prepričanju in v tem oziru popolnoma nespremenjen stopi v javnost. Da bi se mu pozneje po nepotrebnem ne očitalo da je veterinjak, je to, kar je ravno kar zbranim magnatom in drugim dostojanstvenikom povedal, izjavil tudi presvitlemu kralju in visoki vladi in veseli ga, da zamore izreči, da se tudi ondi ni od njega zahtevala kakoršna koli sprememba dosedanjih njegovih načel. Ostal bom toraj zopet stopivši v javnost, kakoršnega ste me do sedaj poznali. Vse svoje slabe moči hočemo posvetiti domovini, če tudi bom morda v marsičem drugačnih nazorov kakor pa visoka zgornjica, nas to vendar-le ne bo oviralo, da ne bi skupno in vzajemno postopali v vseh glavnih vprašanjih, ktere bo potrebno rešiti v blagor domovine. Pavel Sennyey je veren katolik in zraven jeden najboljših za skupno avstrijsko domovino vnetih politikov, zato je tudi pričakovati mnogo vspeha od njegovega delovanja, naj bi ga le brezverno-liberalni tovarši ne zadrževali.

Vnanje države.

Grozovitosti in prelivanja krvi po Traciji in Macedoniji od strani Turkov med *bolgarskim narodom* še vedno ni konca ne kraja. Bolgarskim trpinom vsled neznosne malomarnosti turške gosposke ne bo drugega kazalo, kakor s tem, kar jim bo po požigu in po obisku roparjev še ostalo, zbežati, svoja dosedanja mesta popustiti in se v Bolgariji ali pa v iztočni Rumeliji naseliti, kar so obupani in do skrajnega siromaštva tirani ljudje že deloma tudi storili. Mnogo vasi je, ki prazne opustošene in zapuščene stojé. Vse to je pa ravno Turkom silno po volji, kajti trden namen imajo ali Bolgare vničiti ali pa jih prisiliti, da se bodo izse-

lili. Saj tudi ni mogoče kaj drugega misliti, kakor to, ako se vidi, da gosposka roparjem prav nič ne stori, pač pa skoraj vedno še Bolgare kaznuje, ako se predrznejo pritožiti se. Da bi se pa Bolgari sami roparjem po robu postavili, na to pa še misliti ni; kajti prvič orožja ne smejo nositi, drugič pa gorje jim, ako bi se podstopil gjaur pravovernemu Turčinu in naj bo še tak razbojnik, kaj žalega storiti. Tem revežem pač drugega ne ostaja na izbiranje, kakor, ali mirno gledati kako jim tolovaji najdražje in ljubše reči pobirajo, ktere jim morajo dostikrat še sami prinašati, ako si hočejo življenje rešiti, ali pa morajo v groznih mukah za vtajeno posestvo svoje življenje dati. Najlepše je pa še to, da se taki slučajji, ako je namreč Bolgar roparjem radovoljno izročil vse, kar je imel, le da bi si rešil življenje, nad Bolgari od strani turških gosposk še kaznujejo, češ, da roparje podpirajo!! Evropa vse to še vedno mirno gleda in niti s prstom ne migne. Kedaj bo boljše, Bog vé! Angleži, ki so vse to provzročili s svojo državno modrostjo, se nič ne zmenijo, ker pravijo, da so poročila zlagana, druge velevali pa tudi nič ne storé.

Bismark je v svoji starosti nekako nevreten postal. Nikdar, ali vsaj ne kmalo se mu niso take neprilichnosti primerile, kakor ravno sedaj v državnem zboru in tudi ni vse ravno tako, kakor je državni kanceler nemški svojim poslancem o uradu zunanjih zadev pripovedoval. Bismark je rekel, da je posel ondi tako težak, da sta se ga že dva višja uradnika popolnoma naveličala in sta zopet prosila za poslaniška mesta v inostranstvu. Res je, da sta prosila Filippsborn za poslaništvo v Kodanji in dr. Busch za ono v Bukreši, toda ne za to, ker sta dela sita, temveč vse za kaj drugega. Filippsborn gre v Kodanji, ker neče služiti pod načelništvom grofa Hatzfelda, ki je še pred nekaj leti njegov uradnik bil. Busch gre pa, če tudi silno nerad med Valahe, ker ne mara Bismarkovega sina Herberta, kterega misli Bismark za tretjega ravnatelja v urad zunanjih zadev spraviti. „Slovenec“ se toraj ni prav nič motil, ko je že pred tednom, ko je novica o tretjem ali kakor se je takrat reklo o „drugem“ ravnatelji došla, da mora Bismark nekoga imeti, kterega bi rad z dobro službo preskrbel. Tako je, od dobrih starišev mora človek biti, in takoj ima visoko službo na ponudbo.

Francozom bo v *Tonkinu* bolezen, mrzlica in kolera, več škode naredila, ako še dolgo ondi ostanejo, kakor pa so jim to Kitajci sami provzročili. Brzozav sicer dan na dan prinaša novice, da so bili Kitajci že zopet tepeni, da so jih Francozi razpršili kakor pleve po vetru; telegraf pa vedno trdovratno molči, koliko jih je pobrala rumena mrzlica, ki Evropejce ondi grozovitno kar od kraja pobira. To dokazujejo najbolj zgovorno dopolnjevalne kompanije, ki sedaj iz Afrike, sedaj iz domače zemlje tjekaj dohajajo. Kam bi se le te kompanije devale, ker po vojnih poročilih Francozov v bitkah do sedaj ni še več padlo, kakor k večjemu le nekaj stotin, ves čas kar so ondi, vojakov je pa tjekaj že silno veliko odšlo, da napolnujejo verzeli, ki so v Tonkinu med francosko armado nastale po kužni bolezni. Pri vsem tem imajo pa Francozi še vendar srečo, kajti ravno kar naznanjal je telegraf, da je na polotoku Korea napočil upor proti Kitajcem. Korea mora Kitajcem davek plačevati; Japonci pa tudi že dolgo na-njo gledajo, če se tudi dosedaj niso upali naravnost postaviti za njo. Kakor vse kaže, si bodo Francozi prizadevali Japonce na svojo stran pridobiti, kar bo poslednjim tudi popolnoma všeč. Kakor je na Koreji sploh čuti, bi prebivalci, ako ne morejo že sami svoji biti, rajši Japoncem davek plačevali, kakor pa Kitajcem in to se jim utegne sedaj posrečiti. Francozje se pa tudi lahko srečne štejejo, ako se jim posreči, da bodo Japonce za svoje zaveznike pridobili. Neslo jim ravno ne bo kdo zna kaj, nekaj

izražena prošnja do Stvarnika, kakor sam pesnik jasno pravi:

A eno te prositi smem.

In kaj je to eno? Poslušajmo. Potem ko je rekel, da bodo tudi njega po smrti izročili prsti in da tudi njegov prah Bog porabi tadaj za novo stvar, — pesnik sam ne ve, za ktero, ker v tem je le Bog gospodar — prosi Boga le eno to:

Iz praha vzgôji ti cvetico,
Podári lôgu pévko-ptíco,
Katérokoli vstvári stvár;
Kedór bi pa ko jaz na svétí
Imel čútiti in trpéti,
Mej dvómi, zmótami viséti —
Človéka — vstváriti níkár!

V zadnji vrsti je gotovo jedro prošnje: človeka ne vstvariti, ki bi enako pesniku imel biti nesrečen. Toda pogledajmo natančneje, kaj pesnik imenuje „prošnja“, morda vendar njegove besede izrazijo še nekaj drugega. V prvem delu le „prošnja“ péva:

Iz praha vzgôji ti cvetico,
Podári lôgu pévko — ptíco,
Katérokoli vstvári stvar . . .

Ti stavki, v veleznikovi obliki, imajo dovolitven ali dopusten pomen, kakor bi rekel: moreš (ali prav za prav: smeš; ker ti pesnik ne govori o vsemo-

gočnosti Božji kot taki, ali o tem, kar Bog zmore, kar je v stanu storiti, ampak o vsemogočnosti njegovi, v kolikor se ima to kar vstvari, zlagati z njegovo svetostjo), toraj, ali moreš ali smeš, ako te je volja, iz mojega praha vzgojiti cvetico itd. ako to storiš, bo prav in ničesa ti ne bom imel ugovarjati. Kdor pa tako k Bogu govori, postavlja ali ponuja se mu za svetovalca, da, celó za postavodajalec; zatoraj pa ono „prošnja“ bolje imenujemo svét ali nauk, ki ga pesnik Bogu stvarniku daje.

A prav zarad tega tudi ono kar za omenjenimi tremi stavki sledi v drugem delu, se ne more imenovati prošnja ali molitev, ampak le svét ali nauk Bogu stvarniku. Poslušajmo:

Kedór bi pa ko jaz na svétí
Imel čútiti in trpéti
Mej dvómi, zmótami viséti, —
Človéka — vstváriti níkár!

V teh besedah izražen je drugi del „prošnje“. Kakor vidimo, je ta del v prejšnjem vezan po vezniku „pa“. Ta partikula ima pa adverbizativno moč. Tako toraj pesnik to, kar izraža v drugem delu nasproti postavlja onemu, kar je zapopadeno v prvem delu. V tem-le je pa našteval, kar Stvarnik po njegovem svétu zamore ali sme iz njegovega prahu

vstvariti, zatoraj pa v drugem delu, kterega veže s prvim po partikuli „pa“, že samo ob sebi drugega ne moremo pričakovati, kakor da bo pesnik taistemu Stvarniku svetoval, česa nima ali ne sme vstvariti. Ta pomen zahteva neovrgljivo stik, v kterem stojiti perijodi med seboj. In kar pesnik Stvarniku svetuje, je, ne vstvariti človeka, ki bi imel, kakor on (pesnik) nesrečen biti. Razloček med prvim in drugim delom te „prošnje“ vidi se le v tem, da tam pesnik pozitivno govori, tu pa negativno; tam Stvarniku, kaj sme storiti, svetuje, tu pa odsvetuje, česar ne sme. Le je v drugem delu odsvetovanje jasnejše in odločnejše izraženo, kakor svetovanje v prvem. Kaj toraj, ko bi Stvarnik še vstvaril človeka nesrečnega, kakor je pesnik? Po tem Stvarnik se ne bo ravnal po svétu, po nauku pesnikovem, in ta, kakor mu je zgoraj dovolil iz njegovega prahu vstvariti cvetico in pevko-ptico itd., tako ga bo zdolej obsodil, da je vstvaril tudi človeka, kterega vstvariti mu je odsvetoval. Vsekako toraj Bog ne uide pesnikovi sodbi, in ta, ker se ni ravnal po njegovem nauku, glasila se bo: da Bog vstvaré človeka nesrečnega, kakor pesnika ni prav storil. Kaj toraj, ako v resnici najdemo človeka, od Boga vstvarjenega, ki je nesrečen kakor pesnik. In takega imamo že! Kdo je? Pesnik

pa vendar le in o položaji, kakor ga imajo sedaj Francozje v Tonkinu je bolje vrabec v roki, kakor pa golob na strehi. Sicer so pa Francozje ravno v najnovejšem času jako kočljivi in skoraj bi rekli, odločni postali. Kitajci so menda vsled upora na Koreji francoskemu poslancu na Kitajskem sporočili, da bi se radi pogodili s Francozi po mirnem potu. Francoski prvi minister Ferry mu je pa na dotično vprašanje brzojavil, da se republika sedaj ne more nič več v nobene pogodbe spuščati, kajti čas in vse je na to pripravljeno, da se razmere med Kitajem in Francosko z orožjem v roki določijo.

Angleži so v *Egiptu* veliki slepariji in ovaduštju na sled prišli. Zasedili so namrač dopisovanje francoskega poročevalca v Mahdijevem taboru na francosko društvo v Kahiri. S tem je ob enem prišlo na svetlo, da so se vsa poročila, kolikor jih je od Gordona semkaj došlo, menda pri francoskem poročevalcu po Mahdijevi volji napravila in francoska družba v Kahiri je pa za to skrbela, da so prišle dalja med svet. Toda ne le samo to, ampak poročila šla so zopet nasprotno iz Kahire o premikanji angleške vojske, koliko ima ljudi in kako je z življenjem in drugo vojno pripravo preskrbljena. Poroka sicer nimajo, je li ta novica resnična, ali izmišljena, a če bila tudi je resnična, Mahdiju do sedaj vendar ni veliko pomagala.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 19. dec. Včeraj so bili tukaj pri c. k. deželni sodnji obsojeni mesarji, ki so dalmatinskega svojega tovariša, mesarja Podujeta, napadli v neki gostilni z nožmi, ker je le-ta, kakor ste tudi pri Vas poročali, ceneje meso sekal, kakor so pa to drugi Tržaški mesarji delali, ki so prave pijavke za naš narod in se od ljudske krvi debelijo. Obsojeni so bili: Viktor Polacco na 18 mesecev, Josip Poli na 14 mesecev, Alojzij Poli na 10 mesecev, Josip Tusser na 12 mesecev, Oswald Cositti na 10 mesecev in izgon v Italijo, kjer je doma, Josip Jarc na 8 mesecev in Jurij Pitacco na 8 mesecev hude ječe. Prav tako! Vsak, kdor ima le količkaj srca za ubogo ljudstvo, odobruje to obsodbo, edini „irredentovci“ repenčijo se proti njej. Naj se le, nič jim ne bo pomagalo, kajti hvala Bogu, „irredenta“ je posebno lani in letos že sama za to skrbela, da se je jel avstrijski ob enem pa tudi slovanski duh pri nas vedno bolj širiti in vtrjevati. Če pojde tako naprej, smemo trditi, da preden bo tega stoletja konec, bo Trst ves drugega duha, kakor je dandanes, ko ima „irredenta“ še prvo besedo v zbornici, kakor v javnem življenju sploh. Lansko leto so se naši „irredentovci“ svojega mučenika in avstrijskega vojaškega beguna Oberdanka spominjali ob obletnici z vžiganjem bomb, letos so njegovemu spominu na čast le nekaj proklamacij po mestu raztrosili, bomba do sedaj ni še nobena počila.

Z Dunaja, 20. dec. Ker je tudi „Slovenec“ nekaj omenjal pred nedavnim o nekem Krebsu in Klieru, ki sta si s tem kratek čas delala, da sta, kakor se je takrat razupilo, dekleta sleparila in zapeljevala, dovolite, da Vam danes o tem za Dunaj prav nič nenavadnem dogodku sporočim konec. Sodniška obravnava je dokazala, da so bile vse dotične osebe malovredne vlačuge, ki so svojo malomarnost s sijajem zunanje dostojnosti za prvi po-

gled skrivati znale, kakoršnih se na Dunaji nikjer ne manjka. Zarad tega je tudi kazen jako malenkostna. Dobil je menda Klier šest tednov, Krebs pa dva meseca poojstrenega zapora.

Bolj zanimiva je novica, da je eskomptna banka za dva milijona in 59 tisoč goldinarjev okradena. Ravnatelj Jaunerja dobili so mrtvega, njegov so-deležnik Kuffler, ki ga je deloma v nesrečo spravil, je pa zaprt. Kuffler je iz Moravskega doma in je že leta 1860 jel spekulirati z volno na tukajšnjem trgu. Leta 1873 ga je bil v brezno potegnil veliki polom na borzi in moža so zaprli zarad prevelikega dolga. Ko je prišel zopet iz ječe, se je poprijel špirta in pozneje sladkorja. Od slej na dalje živel je le med aristokracijo, kajti oboje mu je neslo lepih novcev. Tschinkelnov polom in pa sladkorna kriza potegnili ste ga zopet skoro popolnoma v prejšnjo ničevnost. Podvodja eskomptne banke Jauner ga je skušal s celim milijonom na površji obrdžati, kajti za cel milijon piškavih menjic Kufflerjevih dobili so v Jaunerjevi blaganciji. Silno zanimivo je tudi vprašanje, kam je spravil Jauner ukraden milijon. Sam za-se ga ni potreboval, ker je imel 18.000 plače na leto in ni posebno denarja trosil, če tudi je razkošno živel, kajti pri njem niso nič več našli, kakor 24 goldinarjev. Predvčeranjem, takoj, ko se je tatvina razglasila in ko Jaunerja ni bilo od nobene strani, so rekli, da je pobegnil na Kitajsko, kjer ima nekega bližnjega sorodnika v veliki službi na „nebeškem dvoru“. Da bi mu pot prestrigli, telegrafirali so na vse kraje in na vse večje luke evropske. Ali vse je bilo zastoj, dasiravno so lepo plačali obetali. Včeraj našli so ga mrtvega blizu Klosterneuburga. Glejte, koliko pomaga denar in mastna služba človeku, ki nima vere in poštenja. In vendar se brezvernost povsod širi ter podpira celó javno po naših liberalnih šolah in učiteljih. Kedaj bo vendar svet spregledal!

Domače novice.

(*Slovenske Matice književni odsek*) je imel v soboto 20. decembra posvetovanje, v katerem je bilo priporočeno, naj se o novem letu Matica pokloni novemu knezoškofu, ter vzajemno z gospodarskim odsekom ukrene, da se služba tajnikova dosedajnemu provizornemu oddá definitivno. O nasvetu, da se knjižnica Matičina popiše ter priobči, bilo je rečeno da se to namerava in stori o prvi priliki; knjiga „Die Völker und Länder Oesterreich-Ungarns“ pa, da se ne preloži. Vrazova zbirka poslala se je dr. Sketu; sicer je pa dr. Pajek premnogo iz nje privzel sam v svojo knjigo letošnjo. Vredništvu „Slovanskega Sbornika“ v Pragi se postreže, da dobi za svoj izvrstni list poročilo o delovanju Matice naše Slovenske. Tajnik poroča o knjigah za pričujoče leto, da bodo v treh dneh donatisnjene, potem vezane, da se bodo zadnje dni tega meseca dobivale vže v Matičini pisarni, razpošiljale pa se bodo mestnim in vnanjim udom koj po novem letu. Nasvetovana je bila knjigam tržna cena, in posamnim sestavkom nagrada, ktera se izplačuje na zahtevo. Govorjeno je bilo o knjigah za prihodnjo leto: 1. Letopis, za

kojega so vže nekteri sestavki gotovi; 2. knjiga slavnostna gledé tisučletnice Metodove, spisuje dr. Kos; in 3) ali „Koča za vasjo“, poljski spisal Kraszewski poslovenil L. Podgoriški ali pa „Slovica slovensko-talijanska“, ako je ne prevzame kak knjigar v svojo založbo. Prihodnja odborova seja naj bi bila 10. januvarija, ker dotlej dajo se sestaviti računi, ter potem odločiti občni zbor. Govorilo se je o odbornikih, kateri izstopijo, in jim bode treba voliti naslednikov, kako naj se prodaja Spomenik, in kako naj se vže pri razpošiljanji društvenih knjig pobira letnina prihodnja po vzgledu družbe sv. Mohora.

(*Blagoslovljenje zvonov*) za novo cerkev Jezusovega Srca vršilo se je v nedeljo ob napovedani uri dopoldne. Sneg je šel, kakor bi ga bil iz vevnice vsipal celo dopoldne, kar pa ni prav nič odvracovalo vernikov, da bi se jih ne bila polna cerkev nabrala. Ob 10 uri se pripelje škofova kočija, pred njo in za njo pa one dostojanstvenikov, ki so bili k redki slovesnosti povabljeni. Šotor z zvonovi je bil napravljen pred cerkvijo pred zvonikom, kjer je bila tudi za sv. obrede postavljena miza s podobo križanega Zveličarja, ob katerem ste dve sveči goreli. Obred blagoslovljenja zvonov je preobširen, da bi ga popolnoma opisavali; zatoraj omenimo le, da so premilostljivi knezoškof po molitvi psalmov zvonove z blagoslovljeno vodo omočili; da sta jih dva duhovnika potem zbrisavala; da so jih po zopetnih molitvah višji pastir zaznamovali z sv. mazilom in znamenji sv. križa, ter da so za njimi zopet duhovni svetega mazila ostanke zbrisovali. Obredi trajali so skoraj celo uro. Ves čas pokali so na cesti za cerkvijo topiči. Po dokončanem opraviu stopili so premil. višji duhoven na prižnico, od koder so z jako prijetno domačo besedo, pri kateri se je videlo, da jim gre od srca in je za to tudi pot k sreči našla, zbrane verne opomnili na pomen današnjega dneva spodbudovajoč jih k zaupanju do vedno usmiljenega Srca Jezusovega ter so se konečno iz celega srca v imenu Jezusovem zahvalili vsem dobrotnikom bližnjim in daljnim, ki so s katerokoli dobroto pripomogli k dovršitvi prekrasnega hrama Srca Jezusovega. Preljubljeni višji pastir so vse to potem tudi v nemščini ponovili in je vsakdo z radostjo opazil, da jim naš mili materni jezik, v katerem je tudi Njih skrbna mati učila prvih molitvic, ravno tako gladko in čisto teče, kakor visoka in učena nemščina, ktero so si po šolah pridobili. Posebno lep in milodoneč glas pokazali so pa pri pontifikalni maši, ki so jo po pridigi z veliko pobožnostjo opravili. Bil je to glas, ki spričuje dobro izšolanega in vajenega pevca. Po duhovnem opraviu je bilo darovanje za nove zvonove, ki je moralo po množini in stanu darovalcev soditi precej lepo svotico vreči. Vse opravilo je trpelo do pol 1. ure.

Po končanem sv. opraviu v cerkvi je bil ob eni popoldne obed, pri katerem so bili navzoči premilostljivi knezoškof, dvorni svet. grof Chorinsky, generalmajor Groller, mestni župan, državni pravdnik Perše, vodja bolnišnice, g. dr. Valenta, prečast. kanonika Urbas in Zameje, ves odbor za napravo zvonov in mnogo drugih gospodov — vseh vkup nekako 34. Prvo napitnico je napil vodja bolnišnice, dr. Valenta, na presvitlega cesarja in prestolonasled-

sam, ki je gotovo stvarjen od Boga, ker ravno sebi stavi Bogu v svarilen izgled, ne več enakega človeka vstvariti. Ako ne bo toraj Bog enakega nesrečneža vstvaré prav ravnal, je gotovo že prej grešil, ko je nesrečnega pesnika vstvaril. In tako je toraj Bog, obračajmo besede kakor hočemo, od pesnika obsojen. Boga obsoditi pa pomeni toliko, kakor Boga tajiti in načelno priznati kot resničen usoden panteizem.

In res, dovolj jasno je, da v teh verzih pesnik svojo nesrečo pripisuje Bogu stvarniku in prav zarad tega „prosi“, ne več stvariti človeka. Potem takem toraj zlo in trpljenje, v katerem človeštvo stoče, izhaja od Boga, a ne od človeka samega, ki je svojo prostost zlorabil ter sam si nakopal nesrečo. Ako je pa Bog začetnik slabega, potem ni več večna dobrota, t. j. ni več pravi, osebni, neskončni Bog, marveč bog panteistov, katerim je ves mir istovit z božanstvom in kot tak v sebi druží dobro in slabo, ki se iz njega po zakonu slepega slučajja razvija in rodi. Dalje, ako je od Stvarnika odvisna nesreča človekova, tudi ta ni več prost, ker ako mu je Stvarnik usodil nesrečo, se bo zatoraj upiral, druga prostost mu ne ostane, kakor udati se, čemur uiti ne more.

Po tem takem je pesnik s svojim „človeka nikar“

zabredel na polje panteističnega fatalizma, po kterega nauku slepa osoda vlada svet in človeštvo; in sicer najdemo pri našem pesniku ovi panteizem v njegovi napredniški obliki tako zvanega pesimizma, ki se je posebno na Nemškem po Schopenhauerji vdomačil, kjer ga zdaj Hartmann v ponarejeni izdaji razsvitljenim Nemcem za golo resnico prodaja.

Zatoraj se pa moramo resnično čuditi, kako je mogel pesnik tako besedovanje krstiti z imenom „prošnje“ ali molitve; gotovo je to storil le zato ker si ni bil v svesti o pravem pomenu svoje poezije. Ker drugače bi bil moral vedeti, da moliti ima le tedaj pametno zmisl, ako je Bog, h kteremu molimo, oseben, najsvetejši in dobrotniški, kteremu je absolutno nemogoče kaj storiti, kar ni prav; že sam pojem o takem Bogu, ki je edini pravi Bog, izključí iz njegovih činov karkoli ni prav, kar je nesveto.

In kdor k takemu Bogu moli, ali recimo, kdor resnično moli (ker molitev k drugačnemu Bogu je nezmisl), je o vsem tem že prepričan; zatoraj pa mu še na misel ne more priti karkoli dopustivno ali svetovalno z Bogom govoriti: to smeš storiti, tega ne smeš, ker vé, da Bog, karkoli stori, prav in sveto stori; kdor tako z Bogom govori, že prizná možnost, da bi znal Bog tudi neprav

storiti, kar je pa toliko, kakor tajiti pravega Boga, brez kterega je vsaka molitev največa nezmisl. Zatoraj pa res ne umem, kako more pesnik, ki ima v Bogu take pojmove, še o „prošnji“ ali molitvi govoriti.

Ne; molitev k pravemu Bogu je izraz žive vere, in je kot taka spremljena od slepe, ponižne vdanosti v Božjo voljo, ki je vedno najsvetejša. Pesnikova „molitev“ pa vse te lastnosti pogreša; v njej se marveč javlja ohola smelost, kar razvidimo najbolje iz onih besed, s kterimi nas uvede k svoji molitvi. Pravi:

Za novo stvar moj práh porabiš,
Za kako? Jaz ne vém,
Ti sam si gospodár!
A eno te prositi smém...

To nikako niso besede ponižno prosečega, v neskončno dobroto Božjo zaupajočega, ampak Boga, ki je „sam gospodar“, boječega se, kakor da bi zamogel svoje samooblastno gospodarstvo zlorabiti, in prav zato, ker „gospodarju“ malo zaupa in se boji, da bi njegovega prahu prav ne uporabil, ga „prosi“. Tako „moleč“ toraj ne le taji pravega Boga, ampak ob enem tudi spoveda vero v nesveto vsemogočno osodo.

(Dalje prih.)

nika nadvojvoda Rudolfa, katerega poroka je dala povod zidanju cerkve Jezusovega Sreca. Drugo napitnico so govorili premil. gospod škof na zdravje vseh odbornikov za katol. cerkev.

Vstane potem dvorni svet. grof Chorinsky, ki pravi: z zvonovi je krona postavljena vsemu delu, ker brez zvonov je cerkev kakor človek brez govornice. Mil. škof so jim z blagoslovom jezik odprli, da bodo prav govorili na čast božjo in za izveličanje vernih. Povzdignil je konec na zdravje mil. knezoškofu. Sledilo je potem še več napitnic, n. pr. na zvonarja g. Samasso, na odbor za napravo zvonov in še mnogo drugih.

O petih je pridigoval mestni župnik, preč. gosp. Rozman in po litanijah je bilo zopet darovanje. Konečno še dostavljamo, da se je za zvonove precej veliko darov nabralo, nekako tri četrtini stroškov so menda plačani. Bog povrni vsem dobrotnikom.

(Jezičnik.) Knjiga slovenska v XVIII. veku. Spisal J. Marn. XXII. leto. V Ljubljani. Natisnil in založil Rudolf Milie. 8°, 82 str. Te v našem slovstvu znamenite knjige se nekaj zvezkov à 60 kr., po pošti 65 kr., dobiva na prodaj v „Katoliški Bukvarni“. O priliki hoče „Slovenec“ kaj več o njej povedati.

(Za brambovske vojaške vaje) določeno je za leto 1885 sledeče: Pešci, kakor strelec pri vseh batalijonih od 1. do 82. bodo imeli manjše vojaške vaje spomladi in večje o jeseni. K tistim se bodo klicali: vsi, ki so k brambovcem potrjeni v letih 1884, 1883, 1882, 1880, 1878 in 1875. Poslednjega leta se tisti ne bodo klicali, ki so že več, kakor 20 tednov orožje sukali. Od leta 1882 se bodo klicali tisti, ki se niso že več kakor 8 tednov vadili; od leta 1879 vsi, ki nimajo že več vaj kakor 12 tednov; od leta 1877 in 1876, ki imajo le po 16 tednov in iz letnika 1874 vsi tisti, ki so se samo po 20 tednov vsega skupaj v orožji vadili. — Za brambovske konjike dragonce in ulance velja sledeče: Klicali se bodo od leta 1874 po 3 stražmeštri, 10 četovodij, 1 divizijski trobec, 20 korporalov, 3 škadronski trobeci, 163 dragoncev, 3 računski stražmeštri, 3 kuršmidi, 3 škadronski jermenarji, 36 pešdragoncev in 27 častniških postreščekov. — Slovenski brambovski konjiki se hodijo vezbat na Dolnje-avstrijsko v Stockerau.

(Uro je vkradel) iz žepa v soboto mestni baraba Breskvar tukajšnjemu trgovcu g. Souvanu. Takoj po zvršenemu delu podal se je na Breg k Justinu šnops pit, kjer je ob tisti priložnosti enega svojih tovarišev za „čik“ prosil. Prijatelj mu prošnjo vsliši in Breskvar mu je za plačo ali kali med tobak v mošnjiček uro spusti. Ko tabakov lastnik uro notri zapazi, jo nese na rotovž, kjer ob enem tatú objavi.

(Umrli je) žurnalista Konsehegg nocoj ponoči. Kri se mu je menda vlila in ga je sprevedila iz tega na uni svet. S svojimi dostikrat neresničnimi in po nemčursko zasukanimi poročili škodoval je veliko slovenskemu narodu.

(Odbor Šišenske čitalnice) vabi svoje udeležence k občenemu zboru, kateri bode v petek (praznik) dne 26. decembra 1884 popoldne ob pol 3. uri. Spored: Pozdrav prvomestnika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Poročilo blagajnika. — 4. Poročilo knjižničarja. — 5. Volitev odbora: a) prvomestnika, b) blagajnika, c) 6 odbornikov. 6. Posamezni predlogi.

(Pevski večer s tombolo) priredi Šišenska čitalnica v nedeljo dne 28. decembra pri Vodniku v Spodnji Šiški. Začetek ob 6. uri zvečer. Častiti člani društva se najuljudneje vabijo k obilni vdeležbi omenjenega zborovanja dne 26. in pevskega večera dne 28. t. m. Odbor Šišenske čitalnice.

(Tovorni vlak) zakadil se je v soboto opoldne na Lazah v drug tovorni na kolodvoru stoječ vlak od zad. Povod je bil slabostjoč „distancesignal“ ali tista belorudeča plošča na visokem kolu, ktera pred vsako postajo na obeh njenih koncih stoji in proti cesti polno ploščo ali ponoči rudečo luč kazaje pravi, da noben vlak ne sme na kolodvor, kjer je ravno pot zadelana na ta ali na oni način. Tista plošča je stala na polovico, toraj ne na prost uhod in ne na stoj, vsled tega je vlak v postajo zavozil in v onega že ondi, stoječega tresčil, ter 15 voz poškodoval.

(Jadrni vlak) oplazil je v soboto v Laškem trgu na Štajarskem drug ondi stoječ vlak, brez posebne škode. Le mašina se je nekaj potrla.

Razne reči.

— Velika grozna nesreča poroča se brzojavno iz Amerike. V katoliški sirotišnici v Brooklynu zgorelo je petintrideset bolnih dečkov, ki so v stranskem oddelku ležali. Zmešnjava je bila pri požaru neki tolikošna, da so na nje popolnoma pozabili. Pogreša se pa do sedaj 110 sirot, o katerih se pa vendar nadjajo, da so se v mesto rešili.

— Amerikanci so v vsakem oziru več nego čudni ljudje. Posebno čudni, da, že skoraj smešni so pa, kedar stavijo; stavijo pa Amerikanci posebno radi na vsako stvar, ktera se še ni zgodila in jo pričakujejo. Tako so bile stave jako razne na poslednje volitve novega državnega predsednika Clevelanda. V Bostonu je stavila neka gospá, imenitna in bogata z nekim gospodom 50 proti 300 dolarjem, da bo zmagal v državi New-Jork Cleveland s 10.000 glasovi. Ob enem se je gospá zavezala, če stavo zgubi, da bo prostovoljno tako dolgo na velikem trgu orehe prodajala, dokler si zopet zgubljenih 50 dolarjev ne pridobi. Zgubila je, in res je jela prodajati v majhni leseni kolibici jako lepe orehe, kateri so bili pa sosedom njenim, gospodom, ki so jo poznali in so njeni prijatelji bili, tako všeč, da so jih v enem tednu tolikanj pokupili, da je imela gospa 112 dolarjev dobička, ktere je vse revežem prepustila. Nek drug gospod, Novjorški slikar Klein, je stavil, da bo Blaine izvoljen. Tudi ta je zgubil in je moral fino črno oblečen z belim zavratnikom vsak dan po velikem trgu Novjorškem lajnati. Njegova hčerka je pa denar zbiralala za lajnača na srebrnem krožniku; ker se je gospodi že zdelo, da bo tudi ta denar za blag namen, so globokeje v žepe segali in res, vse, kar sta oče in hči, ki sta bila sama za-se zadosti premožna, nabrala, dobili so reveži. Tudi lepo in blago!

Telegrami.

Dunaj, 22. dec. Zjutranji lokalni vlak Št. Polit-Dunaj vozil v dva dela razdeljen proti Dunaju. Ob 5. zjutraj trešči drugi del tega vlaka na postajici Eichgraben v prvi del, ki se je bil ondi zarad prevelikega snega za nekaj minut zakasnil in se ravno na odhod pripravljaj. Vsled tega poškodoval mu je dva voza, kondukterja in dva popotnika lahko ranil.

Dunaj, 22. dec. Načelnik v oddelku za efekte pri „Giro in Cassen-Verein“ Ivan Lukas, svak nedavno zaprtega izneverjevalca Baldaya, se je v Amstettnu usmrtil, ker se mu je menda očitala malomarnost v službi.

Berolin, 22. dec. Tukaj se je ustanovil centralni odbor, ki si je dal nalogo nabirati dispozicijski zaklad, s katerim hoče Bismarku dati zaupnico.

London, 22. dec. Ogenj nastal je na kolodvoru Windsorskem, kjer je uničil vse prostore za pertljago in veliko število pertljage same. Zažgala je nalašč za to tječaj poslana peklena mašina, ki je bila v nekem kovčku skrita. Na pogorišču našli so med žerjavico še nekaj koles od nje in pa steklenico razpoklin.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

22. decembra.

Papirna renta po 100 gld.	81 gl. 93 kr.
Srebrna	83 „ 10 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 05 „
Akcije avstr.-ogerske banke	856 „ — „
Kreditne akcije	293 „ 10 „
London	123 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 79 „
Francoski napoleonid.	9 „ 75 1/2 „
Nemške marke	60 „ 30 „

Od 20. decembra.

Ogerska zlata renta 6%	124 gl. 05 kr.
„ 4%	95 „ 50 „
„ papirna renta 5%	90 „ 45 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 97 „ 50 „
Länderbanke	95 „ 40 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	568 „ — „
„ državne železnice	306 „ — „
Tramway-društva velj. 170 gl.	210 „ 50 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125 „ 75 „
„ 1860	500 „ 134 „ 90 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 170 „ 50 „
„ 1864	50 „ 169 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 178 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	110 „ — „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 70 „
5% štajarske zemljišč. odvez. obligae.	104 „ 50 „

Zitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 25 kr., — domača 6 gl. 60 kr. — Rž 5 gl. 06 kr. — Ječmen 4 gl. 95 kr. — Ajda 5 gl. 06 kr. — Proso 5 gl. 77 kr. — Turšica 5 gld. 61 kr. — Oves 3 gl. 46 kr.

Častno diploma: v Zürichu 1883.
Zlato svetinjo: v Nizzi 1884, v Kremsu 1884.

Svirála

(Spielwerke),

ki 4—200 komadov svirajo, brez ali pa s posebnim podarkom, z bobničem, zvončki, kitarico, rajskimi glasovi, harpo itd.

Sviralne skrinjice

(Spieldosen)

od 2—16 komadov: dalje: stala za smodke, švicarske hišice, albumi za slike, pisalna priprava, omariice za roko-vice, obtežniki, vaze, tabačnice, mizice za mojskre, steklenice za vino in pivo, stoli itd. Vse na sviranje. Vedno najnovejše in najzborniške, posebno pripravno za božične darila, priporoča

F. H. Heller

v Bernu na Švicarskem. (5)

Le kdor naravnost od nas naroči, dobi pravo blago; cenilnike s podobami pošiljamo franko.

1884 od 30. aprila 1885
razdelilo se bode med kupce vsake
100 najljepših komadov, vrednih 20.000 frankov,
vrednosti od 100.000 frankov.

Krščanski nauk

za

prvence.

(Prvo in drugo šolsko leto.)

Sostavil

Simon Zupan,

katehet.

Z dovoljenjem visokočastitega knezoškofstva Ljubljanskega.

Druzega natisa.

Cena: mehko vezan 12 kr., trdo vezan 16 kr.

Dobiva se v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

V nobeni hiši naj ne primanjkujejo sledeča

poskušena zdravila.

Antirrhéumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Piccolijeva esenca za želodec.

Ta esenca je narejena iz rož, in je zato tako priljubljena, ker je ozdravila že mnogo tisoč ljudi, kar se vidi iz pohvalnih pisem in zdravniških spričal, ki jih izdelovatelj dobiva.

To zdravilo pomaga pri boleznih v želodeci in v trebuhu, ozdravi krč in ščipanje v črevesu, prehodno in trebušno mrzlico, zaprtje, hemorojide, zlatenico, glavobol itd., ter je najbolje zdravilo za otroke zoper gliste. Steklenica 10 kr., kdor jih več vzame dobi ceneje.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rahitisi, pljučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščekov 60 kr. 1000 koščekov 5 gld.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučenim, prsim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Prave od Nj. e. kr. Veličanstva cesarja Jožefa II. privilegirane kričistilne kroglice od lekarne **Pserhofer na Dunaji**. Škatljica 21 kr., jeden zavoj s 5 škatljicami 1 gld. 50 kr.

P. n. občinstvo se svari proti ponarejanju teh kroglic.

Zeliščni prsni sirop,

pripravljen od G. Piccoli-ja, lekarja pri Angelju v Ljubljani, na Dunajski cesti. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim vspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlic.

Ne zamenjati z rudečim sokom, ktereja pod tem imenom prodajajo. Pravi sok mora temno rudeč biti. Steklenica 36 kr.

Salicilna ustna voda,

in salicilni zobni prah lekarja G. Piccoli-ja v Ljubljani vzdržuje dober duh v ustih in ohrani zdrave zobe, okrepa čeljusti in je najbolje sredstvo zoper kostna gnjiloba in vse zobne ustne in vratne bolezni. — Vzame se pol žličice na pol kozarca vode za izplakniti usta po jedi, ali pa nekaj kapljic na mokro zobno krtačico, za čiščenje zob in čeljusti. Steklenica salicilne ustne vode 40 kr., 1 škatljica salicilnega zobnega praha 25 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni G. Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska. (10)